892/12

Den 14. maj 2012 blev i sag nr. 81.086:

xxxxx xxxxxxxxxx
xxxxxxxxx xx x
xxxx xxxxxxx

mod

FSP Pension
Philip Heymans Allé 3
2900 Hellerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har en individuel pensionsordning i FSP Pension. Hun klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist at yde midlertidige ydelser i perioden 2/3 2009 til 30/9 2010.

Selskabet har henvist til, at klageren efter lægekonsulentens vurdering sammenholdt med regulativet ikke opfylder betingelserne for at få midlertidig invalidepension.

Pensionsordningen giver ret til invalidepensionsydelser, når et medlem fratræder sin pensionsberettigede stilling før det fyldte 60. år, såfremt medlemmets erhvervsevne i ethvert erhverv er varigt nedsat til 1/3 eller mindre på grund af sygdom eller ulykke. Der ydes midlertidige ydelser, når erhvervsevnetabet har været nedsat uafbrudt i 6 måneder som følge af samme sygdom eller ulykke. Der ydes fuld præmiefritagelse ved 2/3 erhvervsevnetab og halv præmiefritagelse ved et erhvervsevnetab på mellem halvdelen og 2/3.

Klageren, der er født i 1965, har efter studentereksamen i 1984 taget en Højere Handelseksamen i 1988, og i 1992 har hun færdiggjort merkonomstudiet i regnskabsvæsen.

Hun fik en læreplads på et revisionskontor i 1990 og har siden arbejdet med regnskab og bogholderi i forskellige virksomheder. I perioden op til sygemeldingen den 2/3 2009 var hun ansat i et barselsvikariat i et finansieringsselskab.

Hun blev sygemeldt den 2/3 2009 grundet forhøjet blodtryk, stress og chikane fra kollega. Af de kommunale og lægelige akter fremgår, at hun går til jævnlige samtaler og tjek hos egen læge, ligesom hun går til samtaleterapi hos psykolog.

Af statusattest af 9/7 2009 fremgår bl.a.:

> "Pt har været her hver 14. dag til samtaler, der er i en periode gået bedre men pt er forsat meget sårbar overfor belastninger. Er startet i forløb hos psykolog som har hjulpet pt.
> Har haft det dårligt de sidste to uger hvor hendes søn er blevet diagnosticeret med Asperger Syndrom. Har ikke fået noget hjælp endnu af kommunen eller fra skolepsykologen, kan først få kontakt til skolepsykologen den 17/8, hvor pt vil forsøge at få ham i en specialklasse/skole for Asperger børn. Skal i Statsamtet pga samkvemsproblemer med faderen.
> Har det aktuelt psykisk dårligt, og det er ikke muligt på nuværende tidspunkt, at vurdere hvornår pt kan genoptage aktivering. Det vurderes, at pt er for dårlig til at kunne magte aktivering på nuværende tidspunkt.
> Vil fortsætte behandling her i praksis og ved psykologen
> Diagnose: Depression"

Klageren har i ansøgning om invalidepension af 27/7 2009 bl.a. anført, at hun lider af stress og depression. Hun kan grundet lidelsen ikke koncentrere sig, og hun får højt blodtryk og svimmelhed. Om arbejdsforholdet har hun oplyst, at vikariatet er ophørt den 31/5 2009, og at hun modtager sygedagpenge fra kommunen.

Af lægens erklæring af 22/7 2009 fremgår, at det ikke er muligt at vurdere, om hun senere helt eller delvis vil kunne genoptage sit arbejde.

Af jobcentrets opfølgningsnotat af 23/9 2009 fremgår bl.a.:

> "[Klageren] oplyser, at hun primært er sygemeldt grundet problemer med at få de rigtige skoletilbud efter serviceloven til sin 12 årige søn.
>
> Aktuelt har hun taget sønnen ud af skolen og han er i en friskole, hvor hans selvværd er steget, men hvor rammerne ikke matcher hans behov for stærkt struktur, og forståelse for hans manglende sociale kompetencer.
>
> Lider af psykiske belastningsreaktion - og har gennem sin sygeforsikring fået tildelt betaling til psykologbistand. Efter sønnen har fået diagnosen aspergers syndrom har psykologen oplyst hende om, at hun er yderligere berettiget til at få psykologbistand i kraft af dette er en kronisk sygdom, gennem det offentlige betalingssystem.

> Har aktuelt fået en ny læge, og denne har valgt at behandle hendes forhøjede blodtryk med blodtrykssænkende medicin, og hun kan mærke at hun har fået det fysisk lidt bedre."

I brev af 21/10 2009 til klageren meddelte selskabet, at der ikke længere blev indbetalt pensionsbidrag til hendes ordning, og at hun skulle vurdere, hvorledes der skulle forholdes med ordningen. Det blev afslutningsvis i brevet anført, at hendes pensionsordning ville "holde pause" i 12 måneder, såfremt hun ikke foretog sig noget aktivt.

I brev af 23/10 2009 til klageren har selskabet meddelt, at der ikke kunne blive truffet afgørelse på det foreliggende grundlag, og klageren blev opfordret til at rekvirere det kommunale materiale, når der forelå en afgørelse derfra

Efterfølgende har klageren indsendt erklæring fra psykologen og det kommunale materiale, idet begge anbefaler, at hun stadig er sygemeldt.

Klagerens læge har i erklæring af 22/12 2009 bl.a. anført:

> "Patienten har igennem en periode været sygemeldt pga belastningsreaktion. Angst symptomer samt depression.
> En del af patientens symptomer skyldes uden tvivl, at hun har været igennem en meget svær periode, hvor hendes søn har fået konstateret kronisk psykisk lidelse (aspergers), der er i den forbindelse været behov for mange strukturelle ændringer i familie mønsteret og med skole og pasningsforhold af søn.
> I dette forløb har patienten udover belastningsreaktion med ovenstående, udviklet angst symptomer, samt depression. Er i gang med behandling ved psykolog og sat i behandling med antidepressiv medicin.
> Det er min overbevisning at aktuelle behandling, samt det at sønnens skole forhold og pasnings forhold afklares vil kunne gøre at patienten igen vil kunne raskmeldes."

Af psykologens erklæring af 9/2 2010 fremgår bl.a.:

> "1.
> Jeg har mødt [klageren] i forbindelse med hendes sygemelding 8 gange med opstart d. 21.8.09, men kender [klageren] fra et tidligere forløb, som ikke handlede om stress og sygemelding.
>
> 2.
> Siden den sidste attestation fra d. 22.11.09 er [klagerens] tilstand desværre ikke bedret synderligt, skønt hun forsøger at bruge den viden hun har erhvervet sig i terapien og hvor hun ellers får input til at håndtere sin stress. Hun valgte i samråd med lægen og undertegnede at benytte sig af muligheden for antidepressiv medicin. Desværre fik hun en kraftig allergisk reaktion og har været indlagt i den forbindelse og gennemgået diverse undersøgelser for de kropslige symptomer hun har. Det er en fysisk stress tilstand for kroppen at komme sig efter

en allergisk reaktion. Hun er efterfølgende undersøgt for andre fysiske symptomer, som 'Heldigvis' har disse vist sig ikke at være somatiske, men et udslag af stress og dertil relaterede angstanfald.

Afklaring af skoleforhold, aflastning m.m. for hendes barn er endnu ikke afklaret, så den stressor er stadig i spil.

Hun fortsætter arbejdet med at slippe stressen, og som led i dette kan hun evt. deltage i udadvendte aktiviteter, som mindfulness, yoga, let motion, kreative sysler i mindre grupper.
Egentlig aktivering skal helst vente til hun har haft mulighed for rekreation. Hvis ellers *uheldige omstændigheder* holder sig væk vil hun være klar om 1½-2 måneder til at påbegynde aktivering i få timer om dagen, som en opstart."

Af jobcentrets journal af 24/2 2010 fremgår bl.a.:

"1. Sygemeldtes vurdering af egen situation
2. Forventet raskmeldingsdato hel eller delvis
3. Behov for indhentelse af lægelige oplysninger ...
4. Fortsat berettiget til sygedagpenge/refusion til arbejdsgiver jf. § 10 i Lov om sygedagpenge
5. Begrundelse for kategori jf. § 12 § 13 stk. 5 i Lov om sygedagpenge
6. Behov for indsats jf. § 15 i Lov om sygedagpenge
   - Behov for behandling, optræning mm.
   - Behov for hjælp til familien ift. til den sygemeldtes sygdom
   - Behovet for inddragelse af samarbejdspartnere jf. § 9 i Lov om sygedagpenge

1. [Klageren] oplever en bedring i hendes egen situation. Sønnen er blevet optaget på ... skole og skal starte efter sommerferien. Hun søger fortsat aflastning til sin søn ved ... og i den forbindelse skal der laves en §50- undersøgelse jf. Serviceloven. Yderligere har hendes søn fået en SKP. - Det at forholdene omkring [klagerens] søn er begyndt at komme i orden, betyder at [klageren] nu bedre kan fokusere på sin fremtid.

2. Ikke aktuelt pt.

3. Der er indgået yderligere oplysninger fra psykolog. Der vurderes ikke behov for yderligere oplysninger på nuværende tidspunkt.

4. Det vurderes at [klageren] fortsat er berettiget til sygedagpenge.

5. Der er tale om et længerevarende forløb grundet de psykosociale belastninger [klageren] oplever i forbindelse med hendes søns situation. Sagen visiteres derfor til kategori 3.

6. Der vurderes ikke at være behov for yderligere indsats pt."

Af statusattest af 11/3 2010 fremgår bl.a.:

"Har gennem længere tid været sygemeldt med stress og depression. Desuden været meget påvirket af sønnens sygdom. Der har været meget praktisk ifm sønnens sygdom og skole der har gjort det svært for patienten at komme videre. Men der har været fremgang i patien-

tens symptomer over de sidste uger. Det forventes at patienten kommer tilbage til arbejdsmarkedet. Det er vigtigt at det i starten bliver med skånehensyn for stressbelastning.
Forventer at patienten snart kan opstarte noget aktivering eller lignende med skånehensyn og så over de næste måneder vende fuldt tilbage."

Jobcentret har i brev af 7/4 2010 til klageren forlænget sygedagpengeudbetalingen til 31/7 2010, idet det var lægeligt vurderet, at hun kunne raskmeldes til ordinær beskæftigelse senest den 31/7 2010.

Selskabet har i brev af 21/4 2010 til klageren afvist at yde invalidepension, men anerkendt præmiefritagelse fra 1/6 2009, idet det i begrundelse herfor bl.a. er anført:

"Samlet vurderer vi, at der er tale om en midlertidig belastning på grund af svære livsvilkår, hvor du har været uarbejdsdygtig for en længere periode. På trods af din sygdom er din erhvervsevne ikke nedsat i et sådan omfang, at du opfylder betingelserne for at få udbetalt invalidepension.
...
Bidragsfri dækning
Fra 1. juni 2009 er du omfattet af bidragsfri dækning til og med 1. juni 2010. I denne periode bevarer du også dine pensionsrettigheder. Vi kontakter dig igen, inden den bidragsfri dækning udløber."

Klageren har i mail af 5/5 2010 til selskabet anmodet om genoptagelse af sagen, idet hun ifølge sin læge og psykolog ikke har haft erhvervsevne i den periode, hvor hun har været sygemeldt.

Psykologen har i erklæring af 2/6 2010 bl.a. anført:

"[Klageren] er fortsat i behandling og først nu er der tegn på **mindre** fremskridt:
- Færre angst symptomer, kropslig uro, hjertebanken, kraftig puls (uden grund)
- Mindre tungsind
- Mindre anspændthed
- Større kognitiv formåen i forhold til at få dagligdagen til at fungere

De mange uafklarede omstændigheder omkring [klagerens] søn: Skolegang, aflastning udenfor hjemmet med baggrund i en ny diagnosticeret gennemgribende udviklingsforstyrrelse er først nu ved at falde på plads.
Hvorfor [klageren], desværre først nu, begynder at kunne rekreere fysisk som mentalt.

En opstart på arbejdsmarkedstilknytning i august vil være det tilrådelige. [Klageren] har fortsat problemer med at sove og må ikke drive rovdrift på de kræfter, som så småt begynder at vende tilbage.

Jeg mener en langsom opstart i august vil være det bedste på såvel kort som lang sigt.
Korte dage i starten med lidt ansvar inden et reelt job skal findes."

Jobcentret har i brev af 14/7 2010 til klageren forlænget sygedagpengeudbetalingen til 30/9 2010, idet jobcentret vurderer, at hun efter dette tidspunkt kan stille sig til rådighed for arbejdsmarkedet.

Af egen læges journal af 12/8 2010 og 22/9 2010 fremgår:

> "Samtale depression/belastning
> Der er fremgang. Det går fint med [klagerens søn]. Har været lidt nede over søster som har fået brystkræft. Hun vil begynde at søge arbejde i september.
> ...
> Samtale: Det går tiltagende bedre. Har været meget træt nok reaktion på at tingene går godt. Sønnen er glad for skolen. Hun har fået arbejde fra på mandag hos advokat."

Selskabet har i brev af 6/12 2010 fastholdt afgørelsen og har som begrundelse herfor bl.a. anført:

> "Vi har behandlet din klage over, at du har fået et afslag på udbetaling af midlertidig invalidepension, men vi må meddele dig, at vi fastholder afslaget.
> ...
> Vi er fortsat ikke enige i, at din sygemelding har baggrund i egen sygdom, men er udløst af dine livsvilkår, som i en periode har nedsat dine muligheder for at varetage et erhvervsarbejde samtidig med, at du har brugt din arbejdsevne på problemstillingerne omkring dine sociale forhold og dit syge barn. Det fremgår endvidere af oplysningerne fra kommunen, at dine sygedagpenge senest er forlænget frem til 30. september 2010, så du får mulighed for at transportere din søn i skole, til aflastning og til støttekontaktperson.
> Derfor fastholder vi, at du ikke kan få udbetalt invalidepension."

Over for nævnet har klagerens advokat indbragt klage den 18/8 2011. Hun kræver, at selskabet skal anerkende, at klager er berettiget til midlertidig invalidepension i perioden 2/3 2009 til 30/9 2010. Subsidiært kræver hun, at selskabet bliver pålagt at udbetale midlertidige ydelser fra 2/3 2009 og til et tidligere tidspunkt end 30/9 2010 fastsat af nævnet. Til støtte for påstanden har advokaten i længere redegørelse bl.a. bestridt, at klagerens sygemelding skyldes, at hun har anvendt sin arbejdsevne til at løse de praktiske forhold omkring sønnens sygdom, idet hun i perioden modtog relevant behandling for stress og depression. Endvidere henviser advokaten til, at jobcentret i hele perioden har fundet klageren fuldt uarbejdsdygtig. Endvidere har advokaten bl.a. anført:

> "Det gøres endvidere gældende, at klagers erhvervsevne i sygeperioden som følge af nævnte psykiske tilstand har været nedsat med mere end 2/3.
>
> Klager har derfor i pågældende sygeperiode opfyldt betingelserne for at oppebære midlertidig invalidepension fra indklagede.

Det gøres i tilknytning hertil gældende, at det er uden betydning for vurderingen af såvel klagers erhvervsevnetab som berettigelsen til at oppebære invalidepension, hvilke faktorer, der har udløst klagers psykiske tilstand, herunder om der er tale om forhold inden for klagers privatsfærer.

Der henvises til nævnets afgørelse nr. 74.276, i hvilken sag nævnet fandt, at forsikringsselskabet skulle anerkende klagerens erhvervsevnetab som dækningsberettiget, uagtet at det var klagers sociale forhold, som havde resultatet i den invaliderende psykiske sygdom.

Supplerende gøres det endvidere gældende, at det har formodningen imod sig, at den kommunale forvaltning ved Jobcenter ... måtte have accepteret klagers sygemelding, såfremt sygemeldingen reelt baserede sig på klagers behov for at få dagligdagen med klagers søn til at hænge sammen.

Det har tilsvarende formodningen imod sig, at såvel egen læge som klagers behandlende psykolog i den anførte periode skulle fortsætte sygemeldingen, deltage i behandlende samtaler samt ordinere medicin til klager, såfremt det var pågældende lægers opfattelse, at klager ikke var syg og fuldt ud uarbejdsdygtig."

Af psykologens erklæring af 19/8 2011 fremgår bl.a.:

"Undertegnede har arbejdet med [klageren] i flere perioder:

1. 03.09.07-02.02.08 samtaler vedr. private forhold
2. 21.08.09 - 22.11.09 samtaler vedr. hovedsagligt arbejdsmæssige belastninger; mobning og stress
3. 13.02.10-2.06.10 samtaler vedr. hovedsagligt arbejdsmæssige belastninger; mobning og stress

Udgangspunktet for [klagerens] henvendelse i 2 og 3 samtale forløb er de helbredsmæssige konsekvenser af arbejdsforhold, som desværre har været betinget af dårligt psykisk arbejdsmiljø på 2 forskellige arbejdspladser. Det ene sted var relationerne dårlige, hvor ledelsen ikke magtede at skabe nogen forandring. Efterfølgende har [klageren] oplevet arbejdspladser, hvor travlhed og uklare arbejdsforhold desværre skabte svære symptomer på stress.

Diagnosen på [klageren] vil være **arbejdsbetinget stress med depression til følge**

[Klageren] var hårdt ramt og havde svært ved at restituere ovenpå stress perioden.

[Klageren] var ramt både af svære fysiske symptomer på stress, hvilket foranledigede en hospitals indlæggelse. Desuden førte stressen til en depressiv periode.

[Klageren] var totalt uarbejdsdygtig, dårlig i stand til at tage vare på sig selv og almene basale funktioner som;

- Indkøb, madlavning, komme ud blandt andre mennesker.

Symptomer:

Hovedpine, mavesmerter, søvnløshed, irritabilitet, bekymrethed, svimmelhed

Trang til isolation, angst, afmagt, håbløshed og sortsyn mht. fremtiden

De kliniske symptomer for stress og depression var til stede og [klageren] fremstod tydeligvis med begge tilstande.

Det lykkes at komme i gang igen for [klageren], men selv med et tæt samarbejde med undertegnede , en vilje og et ønske om at komme igen, tog det lang tid.

Når både stress og depression gør sit indtog er restitutions fasen lang."

Selskabet har over for nævnet i brev af 6/ 9 2011 fastholdt sin afgørelse og har til støtte herfor bl.a. anført:

"Ved vurdering af, om et medlem opfylder betingelserne for midlertidig invalidepension anlægger FSP en vurdering af medlemmets erhvervsevnenedsættelse.

Afgørende for, om klager har krav på midlertidig invalidepension er derfor, om klager har en midlertidig) erhvervsevnenedsættelse, der er nedsat til en tredjedel eller mindre som følge af samme sygdom eller ulykke. Derudover skal erhvervsevnen have været nedsat uafbrudt i 6 måneder som følge af sygdommen eller ulykken. Nedsættelsen af erhvervsevnen skal således være af en vis varighed (henset til karensperioden) og samtidig gælder det at relevante forsøg på at forbedre erhvervsevnen ved behandling og revalidering som udgangspunkt skal være udtømt.
...
Af lægeskøn af 6. december 2009 fremgår det, at sagen vurderes som væsentligst domineret ikke af klagers men af sønnens sygdom og deraf følgende problemer af social og psykisk art. Det fremgår således af lægekonsulentens vurdering, at hvis klager er klar til arbejde,
når sønnens forhold er bragt i orden, så er klagers erhvervsevne ikke nedsat med mindst 2/3.

Af lægeskøn af 20. marts 2010 fremgår det, at klagers egen læge finder, at klagers tilstand i væsentlig grad har skyldtes sønnens sygdom og medlemmet udviklede herunder angst og depression. Lægekonsulenten vurderer på denne baggrund, at der har været tale om en midlertidig sygdom grundet en svær belastning.
...
På baggrund af lægekonsulentens løbende skøn sammenholdt med regulativet er det FSPs vurdering, at klager ikke opfylder betingelserne for at få midlertidig invalidepension. Vurderingen begrundes med, at klagers sygemelding ikke har baggrund i egen sygdom, men er udløst af klagers livsvilkår, som i en periode har nedsat klagers muligheder for at varetage et erhvervsarbejde samtidig med, at klager har brugt sin arbejdsevne på problemstillingerne omkring sine sociale forhold og sit syge barn.

For god ordens skyld skal det bemærkes, at hvis klager havde opfyldt betingelserne for midlertidig invalidepension, så ville klager først være berettiget til udbetaling efter karensperioden på 6 måneder efter, at erhvervsevnen havde været nedsat til en tredjedel eller derunder som følge af samme sygdom eller ulykke jf. regulativets § 8, stk, 4.

Det bemærkes videre, at klagers ordning med virkning fra 1. juni 2010 blev omskrevet til ordning på hvilende grundlag. Dette medfører, at klagers risikodækninger, herunder retten til

midlertidig invalidepension bortfaldt fra denne dato. Klager er orienteret herom i breve af 21. oktober 2009.
...
Den af klagers psykolog udarbejdede erklæring af 19. august 2011 ændrer ikke på FSPs vurdering af sagen.

Konklusion
På baggrund af ovenstående kan det således konkluderes, at FSP fastholder afgørelserne af 21. april og 6. december 2010 om, at klager ikke opfylder betingelserne for midlertidig invalidepension."

Af pensionsregulativet fremgår bl.a.:

"**Invalidepension**

§ 8. Der ydes invalidepension, når et medlem fratræder sin pensionsberettigende stilling før det fyldte 60. år, såfremt og så længe medlemmets erhvervsevne i ethvert erhverv efter optagelsen i Pensionskassen varigt er nedsat til en tredjedel eller mindre, hvad enten dette skyldes sygdom eller ulykke. Nedsættelsen af erhvervsevnen vurderes endeligt af Pensionskassen, jf. dog Vedtægtens § 20.
...
Stk. 4. Der ydes invalidepension ved midlertidigt tab af erhvervsevnen efter betingelserne i stk. 1, når erhvervsevnen har været nedsat uafbrudt i 6 måneder (karenstiden) som følge af samme sygdom eller ulykke. Karenstiden regnes fra det tidspunkt, hvor erhvervsevnen blev nedsat i dækningsberettigende omfang, dog tidligst fra første lægebesøg.
...
Bidragsfritagelse

§ 22. Så længe medlemmet er berettiget til invalidepension efter § 8, stk. 1 eller stk. 4, opretholdes dækningerne uden bidragsbetaling. Ved varigt erhvervsevnetab på mellem halvdelen og totredjedele er medlemmet berettiget til halvdelen af bidragsfritagelsen, jf. § 8, stk. 3."

Nævnet udtaler:

Sociale forhold giver ikke i sig selv grundlag for at fastslå et dækningsberettigende erhvervsevnetab.

Klagerens læge har i statusattest af 11/3 2010 oplyst, at hendes tilstand har været meget påvirket af sønnens sygdom, og i tidligere erklæring af 22/12 2009 har han anført, at en del af klagerens symptomer uden tvivl skyldes sønnens sygdom. Endvidere har klageren selv ved opfølgning i kommunen den 23/9 2009 oplyst, at hun primært er sygemeldt grundet problemer med at få de rigtige skoletilbud efter serviceloven til sin 12-årige søn.

10. 81.086

På det foreliggende grundlag finder nævnet, at klagerens tilstand må opfattes som en psykologisk reaktion på ydre belastninger (tilpasningsreaktion), og at hendes psykiske tilstand ikke alene betinger erhvervsudygtigheden. På denne baggrund finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at hun opfylder betingelserne for udbetaling af invalidepension. Allerede af den grund kan nævnet ikke kritisere selskabets afgørelse.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand